

Az egészségügy és a gazdasági- társadalmi viszonyok kölcsonhatása területi szinten

Bálint Csaba
Szent István Egyetem
Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

Egészség

- Egészség: **a betegség vagy fogyatékoság hiánya**, a szervezet funkcionális- és anyagcsere hatékonysága
- Kincses (2003): Az egészség az egyén biológiai működése, valamint a kora és neme szerint elérhető és/vagy a társadalom által elvárt biológiai működése közötti megfelelés. Az egészség megítélése a **funkciók** működésén (kéességek, korlátozottságok), a **fájdalom** létén, jellegén, és mindennek az egyén általi **mentális feldolgozásán** (elfogadásán) alapul.
- WHO (1979): biológiai, lelki, mentális, érzelmi és szociális dimenziók

Betegség

A társadalmilag elfogadott **egészségképtől** való olyan eltérés,

- ami csökkenti az élettartamot vagy **rontja az életminőséget** (azaz halált vagy funkciózavart, és/vagy fájdalmat okoz), és
- amit az egyén vagy a környezete észlel (beleértve az ellátórendszer, a diagnosztikai eszközök észlelését is)
- ami rendelkezik azzal a képességgel, hogy valamilyen a **gyógyításra vagy a megelőzésre irányuló egészségügyi tevékenységet** indítson el.

Kultúrkörönként változhat!

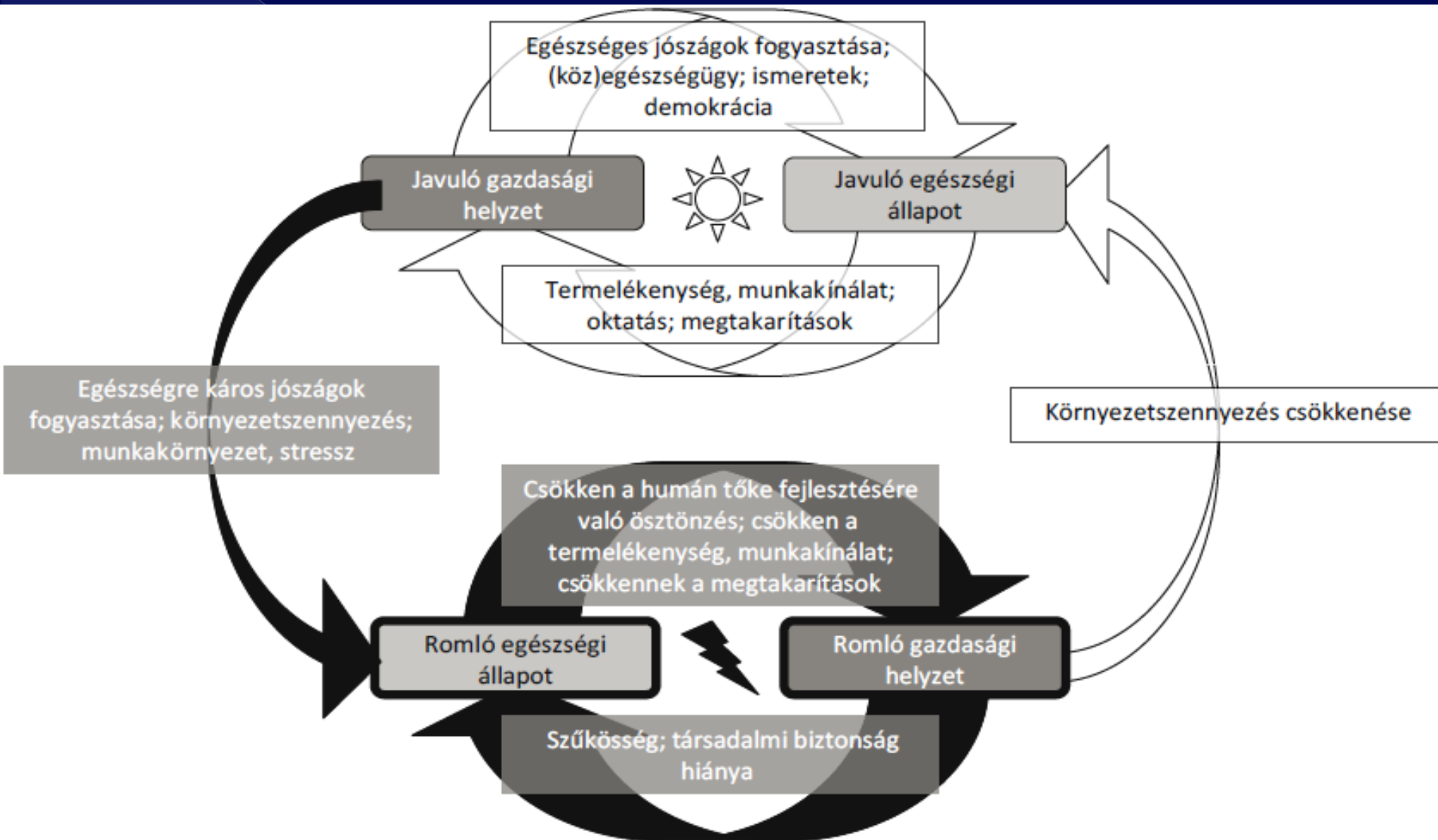
Aktualitás

Egészségmegtartás- és fejlesztés $\Rightarrow$ napjaink **megatrendje**

A várható élettartamban bekövetkezett növekedés mintegy 50%-a az **ellátás** bővülésének és javulásának köszönhető (Figueras et al. 2008)

Az életmódválasztás szerepe is jelentős, ugyanakkor az ellátáshoz való hozzájutást és az életmódot **társadalmi hatótényezők** befolyásolják (Chan, 2008)

Az egészség és a gazdaság kapcsolata

Egyenlőtlenségek az egészségben

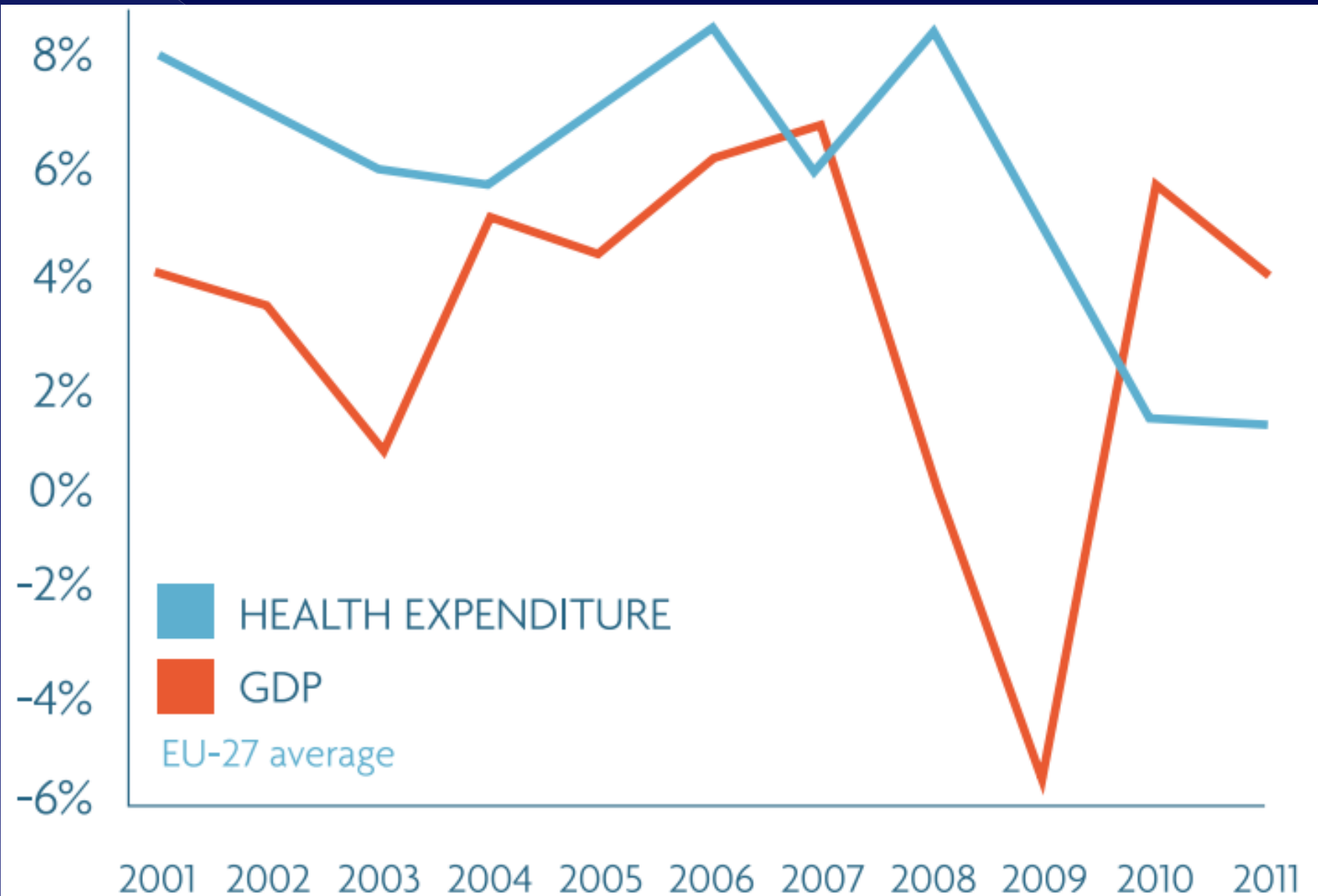
- A lakosság epidemiológiai adatokon alapuló általános egészségügyi állapota
- Az egészségügyi ellátórendszerek pénzügyi- és humán-erőforrásbeli, valamint infrastrukturális kapacitásai
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés, illetve azok tudatos igénybevétele
- Foglalkoztatottsági, jövedelmi, képzettségi és egyéb eltérések

Európai Bizottság (2009): Szolidaritás az egészségügyben

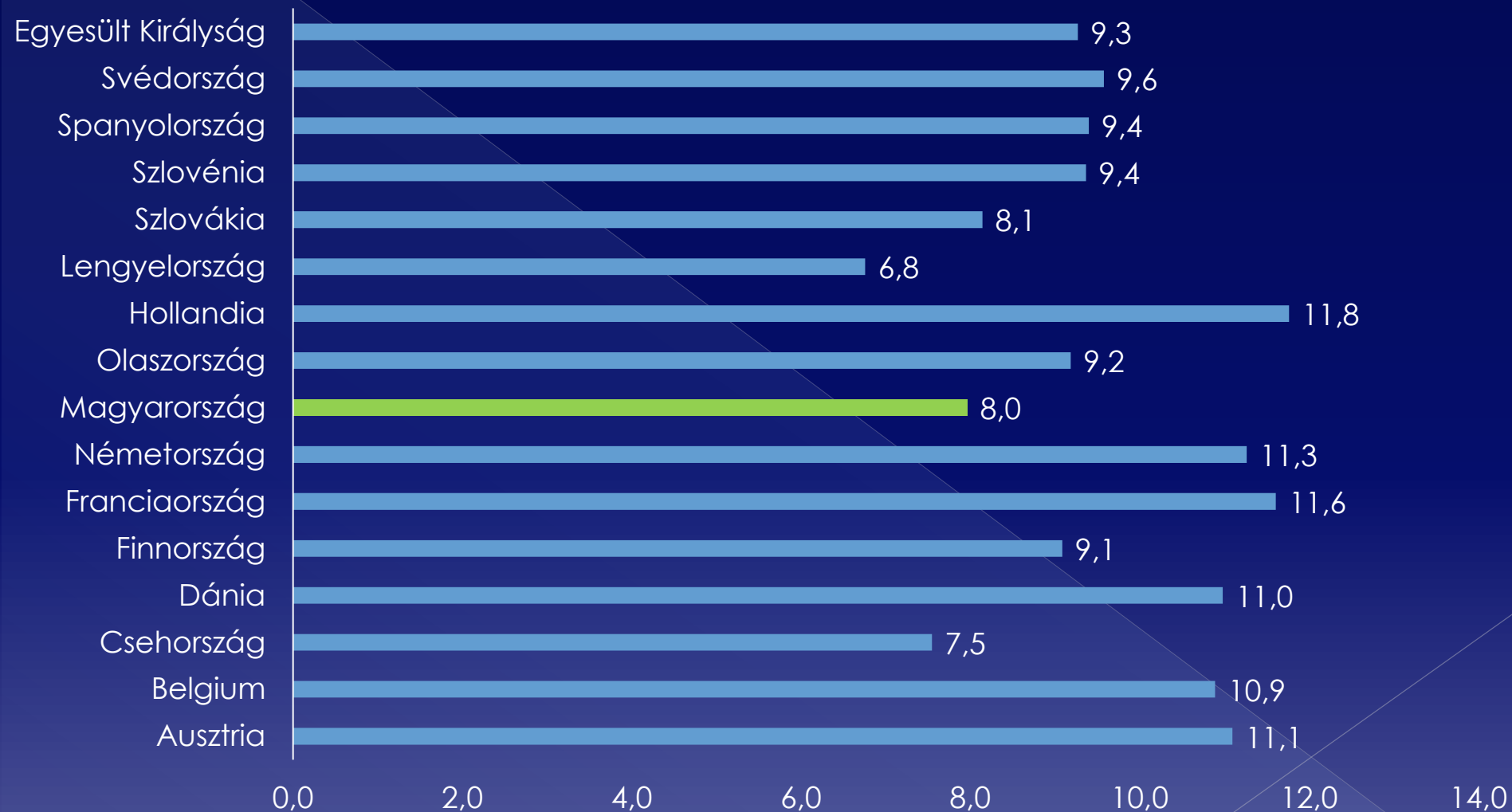
Európai egészségügy a számok tükrében

- Az EU-ban egészségügyi kiadások a GDP mintegy 10%-át, a közkiadások majdnem 15%-át teszik ki
- Az egészségügyi és szociális dolgozók a foglalkoztatottak 10%-át alkotják
- 2020-ig nagyjából 8 millió új munkahely jöhet létre az ágazatban
- 2010-ben 20 millió európai részesült egészségügyi ellátásban egy másik uniós országban
- A születéskor várható élettartam különbségei az EU tagállamok között nők esetében 8, férfiaknál 12 évet is kitehetnek
- A halálozások 87%-át a krónikus és súlyos betegségek okozzák az Európai Unióban (2009).

A GDP és az egészségügyi kiadások növekedési üteme az EU-ban

Egészségügyi kiadások a GDP %-ában, 2012

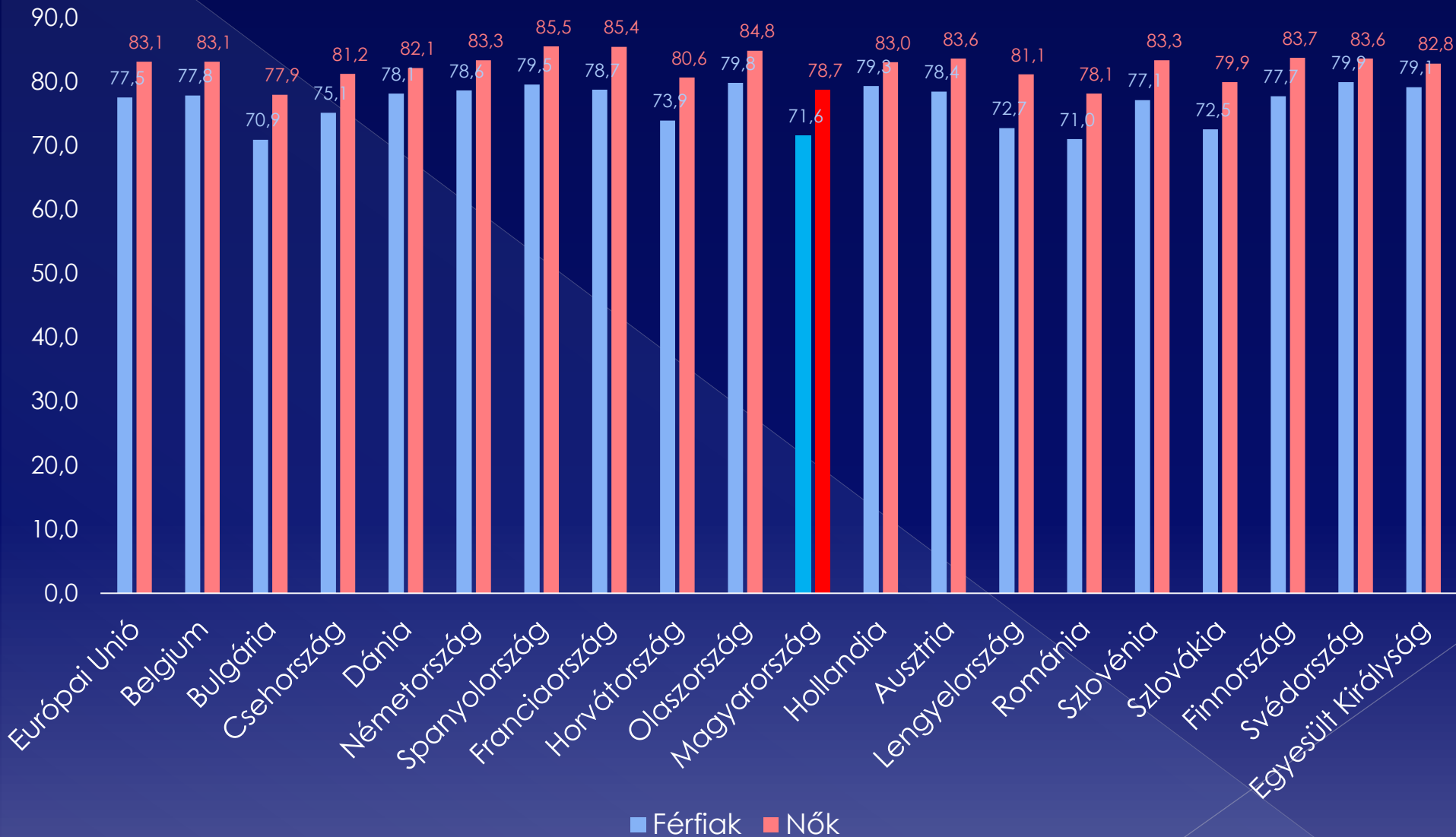
A költségnövekedés okai

- Elöregedő társadalom → akut betegségek
- Technológiai fejlődés
- Páciensek: tudatosság → ← egészségtelen életmód
- Jogi háttér, finanszírozási struktúra → akut betegségekre koncentrálnak krónikus helyett

Trendek?

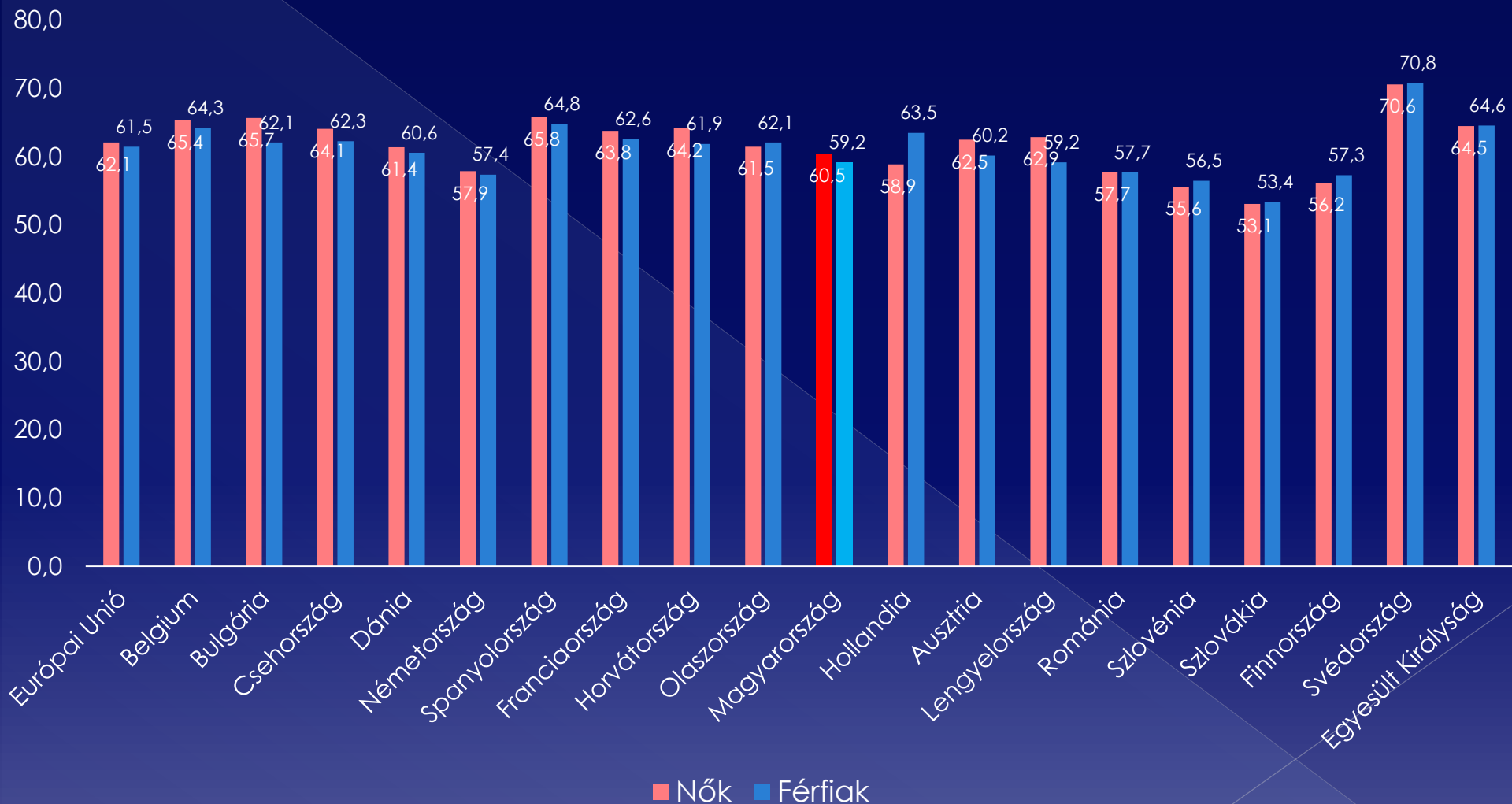
- Európai szintű integráció vagy nemzeti szintű szabályozás?
- Közffinanszírozás vagy magánfinanszírozás?
- Megelőzés vagy kezelés?
- E-health
- Magánbiztosítók

Születéskor várható élettartam, 2012 (év)

Férfiak Nők

Egészségben eltöltött életévek száma, 2012 (év)

Nők Férfiak

EU Egészségügyi Cselekvési Terv 2014-2020 - Kihívások

- Egyre súlyosbodó **demográfiai kihívások** (a lakosság elöregedése, az aktív lakosság arányának csökkenése), amelyek az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságát is veszélyeztetik
- A **törékeny gazdasági fellendülés**, amely korlátozza az egészségügy fejlesztésére fordítható forrásokat
- Az **egészségügyi egyenlőtlenségek növekedése** a tagállamokon belül és a tagállamok között
- A **krónikus betegségek** növekvő gyakorisága
- **Járványok** és határon átnyúló egészségügyi kockázatok
- Az **egészségügyi technológiák** gyors fejlődése

EU Egészségügyi Cselekvési Terv 2014-2020 - Prioritások

- Egészségfejlesztés, betegségmegelőzés és az egészséges életmód előmozdítása
- Az EU-polgárok védelme a súlyos határon átvélő kockázatokkal szemben
- Innovatív, hatékony és fenntartható egészségügyi rendszerek
- A jobb minőségű és biztonságosabb egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése az EU-polgárok számára

Kutatási célkitűzések, tervek

- ◉ A gazdasági teljesítőképeség egészségügyi faktori → kölcsönhatások
- ◉ Területi egyenlőtlenségek
- ◉ Kórházak feltérképezése: eszközellátottság, infrastruktúra, erőforrások stb.
- ◉ Egészség-statisztikai + társadalmi-gazdasági mutatórendszer